

Kunst & Cultuur Televisie – Peter Vos

Beestenkwartet

door [Walter van der Kooi](#)

26 april 2017

Waardeloos vond Peter Vos veel van zijn werk, maar toch ook wel prachtig, zeker vergeleken bij dat van veel anderen. Onzeker was hij, en zelfbewust. Zachtmoedig, maar ook narrig. Dol was hij op ‘papa’, die al stierf toen Peter twintig was, maar uit zijn tekeningen blijkt dat hij vader niet alleen bewonderde, maar dat die, ook postuum, een loden last op zijn schouders kon zijn. Niet zo gek, vindt Peters zoon Sander, want voor ‘papa’ was het niet genoeg dat Peter zijn zoon was: hij moest de beste tekenaar van Nederland worden.

Peter Vos, 1970. Vogelparadijs: Peter Vos - tekenaar, regie David de Jongh. Het uur van de wolf

© Eddy de Jongh / Nederlands Fotomuseum / NTR

Als in 2010 een overlijdensadvertentie meldt ‘Onze meester is dood’, ondertekend door Peter van Straaten en Siegfried Woldhek, dan is onomstotelijk bewezen dat dat lukte. Maar papa’s oordeel luidde steevast: ‘Ik heb wel eens betere van je gezien.’ Dus probeerde Peter steeds beter te worden. Gelukkig werd hij daar niet echt van. Peter, zelf vader geworden, imiteerde niet ‘papa’ maar schonk overvloedig wat hij zelf te kort was gekomen: liefdesverklaringen, complimenten, knuffels. Zoveel dat ook dat weer, naast fundament, een last kon worden voor de zoon. Sander kon tekenen, maar natuurlijk niet als Peter; en toen Sander zijn eigen weg ging, prees Peter dat in een van zijn schitterend geïllustreerde brieven, maar kon hij geen belangstelling opbrengen voor diens studie en werk in film en montage. Kennelijk toch niet belangrijk genoeg. Toen de zoon daarmee zelfs Gouden Kalveren won, was de vader er niet meer om alsnog trots te worden.

Het is niet anders, de prachtige documentaire *Het vogelparadijs* van David de Jongh levert naast blijdschap over en bewondering voor het schitterende oeuvre van Peter Vos, en het besef dat er uiteraard echt wel gelukkige perioden waren in diens leven, vooral voeding aan het tragisch levensgevoel. Zoveel talent, zoveel schoonheid, zoveel geest, zoveel liefde en zoveel geworstel met en door drank, demonen en relaties. Vos werd bekend, mede door het briljante *Beestenkwartet*, maar de roem bracht naast bevestiging vooral ook ongemak en schaamte. Plus te veel werk en overspanning. En als eindeloos veel later *VN* hem bot aan de kant zet, is dat een tegenovergestelde ramp.

Peter Vos, de gedaanteverwisseling van Ascalaphus, 1986. Litho

©NTR

Het vaders-zonen-verhaal wordt verteld als in een cantate voor twee verwante, warme mannenstemmen – Peter en Sander. We horen Peter meer dan we hem zien (archiefbeelden zijn beperkt), maar uit zijn oeuvre krijgen we een indrukwekkende keuze. Soms vanwege onvoorstelbare techniek en schoonheid; soms het levensverhaal haast één op één illustrerend. Deels geestig en blijmakend, deels angstaanjagend omdat vooral zijn vrije werk geniale verbeelding van kwellingen, tekorten en schuldbesef is. Ontelbare vogels komen voorbij – in de natuur gefilmd door De Jongh en dan altijd Vos' vogelliefde of levensverhaal illustrerend; maar vooral zoals getekend door Vos. Je vermoedt dat Ovidius dichtte om Vos zijn adembenemende *Metamorfosen* in te geven. Maar ook zien we de schoonheid van de schepping in een huismus. Dankzij Vos. Dat maakt dan weer heel blij.

David de Jongh, Vogelparadijs: Peter Vos – tekenaar, NTR Het uur van de wolf, maandag 1 mei, NPO 2, 20.25 uur

Walter van der Kooi is tv-recensent van De Groene Amsterdammer. Hij beperkt zich niet louter tot drama. [Meer](#)